

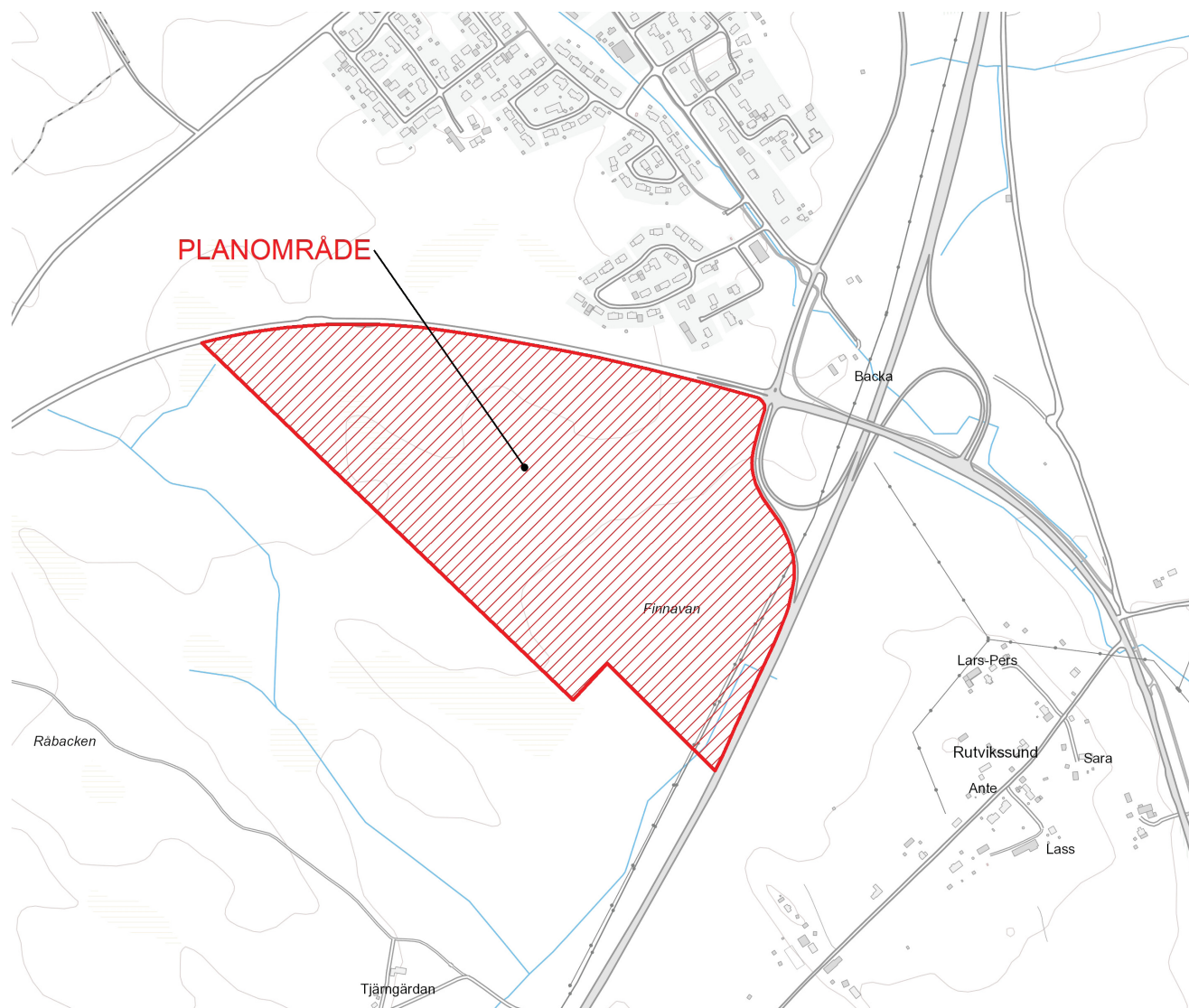
LULEÅ KOMMUN

Planbeskrivning

Detaljplan för del av Rutvik, del av Rutvik 14:17 m.fl. Rutviks arbetsplatsområde

Dnr: SBF 2021/450

Luleå kommun Norrbottens län

Laga kraft

2023-07-06

PL 498

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund, syfte och huvuddrag	3
Plandata	3
Handlingar	4
Tidigare beslut och ställningstaganden	5
Kommunala beslut enligt plan- och bygglagen	5
Övriga beslut och underlag	7
Nationella intressen	8
Områdesskydd	8
Miljö kvalitetsnormer	8
Mellankommunala förhållanden	8
Förutsättningar för planarbetet	9
Området som berörs	9
Bebyggelse och miljöer i omgivningen	9
Landskapsbild	10
Naturmiljö	11
Markförhållanden	13
Vattenförhållanden	15
Trafik	16
Hälsa och säkerhet	18
Planförslagets innebörd	19
Verksamheter och drivmedelshantering	19
Naturmarken	20
Trafik	21
Dagvatten	22
Tekniska anläggningar	23
Planens konsekvenser och genomförande	25
Konsekvenser	25
Genomförande	35
Medverkande i projektet	38
Revideringar	39

Inledning

Bakgrund, syfte och huvuddrag

Arbetet med detaljplanen är en del av Luleå kommuns projekt Rutvik arbetsplatsområde som ska bidra till att skapa ytterligare arbetstillfällen i kommunen. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 15 mars 2021 att ge Stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till detaljplan för del av Rutvik 14:17.

Planens huvudsakliga syfte är att skapa förutsättningar för ett nytt arbetsplatsområde för att nya verksamheter ska kunna etableras. Planen syftar även till att bevara naturvärden, säkerställa ytor för dagvattenhantering samt möjliggöra för drivmedelshantering, infrastruktur och tekniska anläggningar.

Plandata

Planområdets läge och areal

Planområdet ligger söder om byakärnan i Rutvik, Rutviksvägen och väster om väg E4. Planområdet omfattar ca 35 ha.

Markägoförhållanden

Planområdet utgörs till största delen av fastigheten Rutvik 14:17 men även en mindre del av Rutvik 3:16. Under planarbetet har uppmärksammats att två samfällda markområden finns inom planområdet. Förutom de samfällda markområdena ägs all mark inom planområdet av Luleå kommun.

Planprocessen

Detaljplanen handläggs enligt utökat förfarande i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900). Planhandlingarna har upprättats utefter Boverkets föreskrifter om detaljplan (BFS 2020:5) samt Boverkets allmänna råd och redovisning av reglering i detaljplan (BFS 2020:6).

Ett utökat förfarande används då detaljplanen är av betydande intresse för allmänheten och i övrigt av stor betydelse. Det innebär att detaljplanen ska kungöras och samrådas under minst tre veckor. Beslut om antagande meddelas av kommunfullmäktige.

Utökat förfarande

Handlingar

Planhandlingar

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning (denna handling)
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

Plankartan och planbestämmelserna är juridiskt bindande. Planbeskrivningen och illustrationskartan utgör komplement till plankartan och planbestämmelserna, men saknar egen rättsverkan.

Övriga handlingar

Under planarbetet har dessutom följande handlingar upprättats:

- Grundkarta
- Fastighetsförteckning
- Undersökning om risk för betydande miljöpåverkan

Övriga utredningar (som inte bifogas)

Dessa handlingar finns tillgängliga på kommunens hemsida fram till dess att planen vinner laga kraft.

- PM Geoteknik, AFRY dec 2020
- Markteknisk undersökningsrapport, AFRY dec 2020
- PM Geoteknik, WSP april 2022
- Markteknisk undersökningsrapport, WSP april 2022
- Naturvärdesinventering Rutvik, Tyréns aug 2022
- PM Naturvärden, Luleå kommun sep 2022
- Bullerutredning, WSP okt 2022
- Vattenutredning, WSP okt 2022
- Fågelinventering Rutvik, Tyréns aug 2022

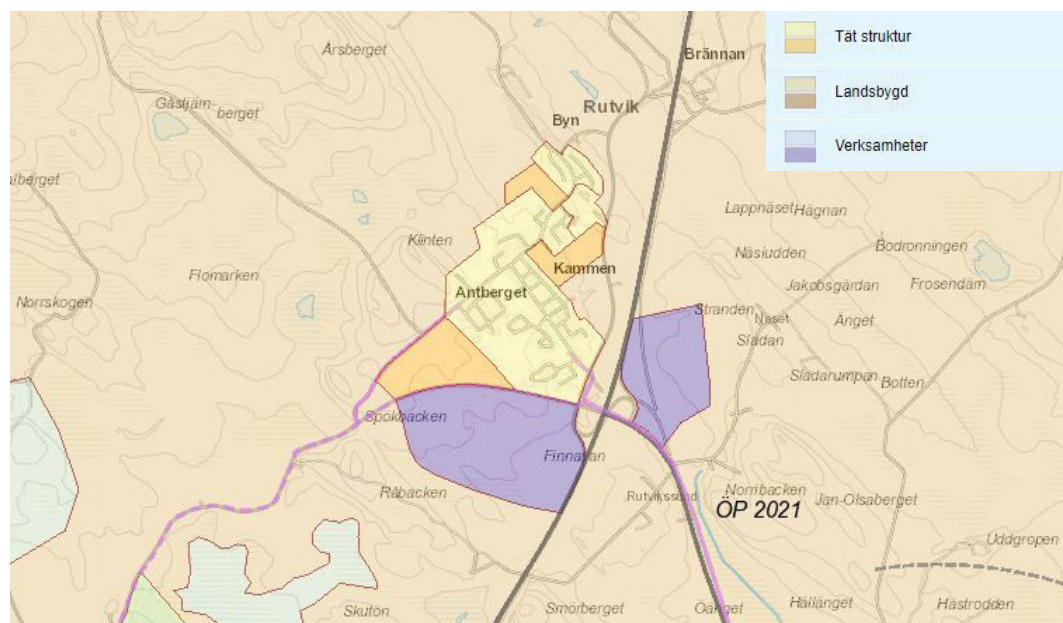
Tidigare beslut och ställningstaganden

Kommunala beslut enligt plan- och bygglagen

Förenlig med översiktsplanen

Översiktsplan 2021

Enligt översiktsplanen 2021 utpekas området söder om Rutviks byakärna som ett nytt område lämpligt för verksamheter som inte bör blandas med bostäder, exempelvis verksamheter som kan vara störande, miljöpåverkande, ytkrävande eller genererar tung trafik eller stor mängd övrig trafik, se figur 1 Vidare anger översiktsplanen att tillkommande byggnader ska gestaltas med hänsyn till det exponerade läget. Särskilda krav på gestaltningen av tillkommande bebyggelse ska ställas med hänsyn till infarten till världsarvsområdet. Planförslaget bedöms inte strida mot intentionerna i översiktsplanen.

Figur 1 .Utsnitt ur Luleå kommuns översiktsplan 2021.

Gällande detaljplaner

Aktuellt område är ej detaljplanlagt men angränsar till gällande plan enligt nedan:

Plannr	Aktbeteckning	Namn	Laga kraft
PL241	P02/41	Detaljplan för del av Rutvik, Rutvik 14:17 mfl.	2001-07-19

Den angränsande planen (PL241) ger planmässiga förutsättningar för bostadsbebyggelse och några tomter för småindustri och hantverk av icke störande karaktär.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

När ett förslag till ny detaljplan tas fram så ingår att bedöma om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En undersökning om riks för betydande miljöpåverkan har därför tagits fram.

Kommunens bedömning

Detaljplanen medger inte verksamheter eller åtgärder som kräver skydd eller tillstånd enligt miljöbalken. Kommunen konstaterar att ingen av de förutsättningar som alltid medför att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas föreligger i denna plan. Den föreslagna markanvändningen bedöms inte heller medverka till att någon miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överskrids.

Det finns möjligheter att med god planering utforma den nya detaljplanen så att eventuell negativ omgivningspåverkan inte uppstår. Detta förutsätter dock att påverkan på landskapsbild, naturmiljö, vatten inklusive påverkan på recipient samt hantering av sulfidjord utreds särskilt och redovisas i kommande planbeskrivning. Även utredning om påverkan på angränsande bebyggelse utifrån verksamhets- och trafikbuller ska göras i planarbetet.

Detaljplanens genomförande bedöms sannolikt inte innebära risk för betydande miljöpåverkan. En strategisk miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 11 och 12 §§ miljöbalken bedöms därmed inte behöva upprättas.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har i ett yttrande daterad 2022-05-12 meddelat att de inte delar kommunens bedömning. I och med att ett område med höga naturvärden kommer att försvinna anser länsstyrelsen att det inte går att utesluta att planens genomförande kan ha en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen har i samrådsyttrande daterat 2022-07-11 meddelat att utifrån de förutsättningar som presenteras i samrådshandlingar och underliggande utredningar bedömer inte Länsstyrelsen att planens genomförande kan antas innebära betydande påverkan på miljön så som avses i Miljöbalken 6 kap. 11 §.

Länsstyrelsen delar därmed kommunens bedömning att planförslaget inte innebär risk för betydande miljöpåverkan och därför har ingen miljökonsekvensbeskrivning upprättats.

Övriga beslut och underlag

Beslut om planuppdrag

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 15 mars 2021 att ge Stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till detaljplan för del av Rutvik 14:17.

Riktlinjer markanvisning

Enligt Luleå kommuns riktlinjer för markanvisning kan mark för verksamheter erbjudas till den som vill uppföra byggnader och bedriva verksamhet som kommunen bedömer passar in i ett visst område. Tilldelning av mark för verksamheter sker normalt som direktanvisning.

Dagvattenplan

Kommunstyrelsen antog Dagvattenplanen i februari 2020. Dagvattenplanen är ett vägledande underlag med övergripande mål och riktlinjer för planering, byggande och förvaltning. Enligt underlaget ska dagvatten fördröjas lokalt och renas centralt. I första hand ska dagvattnet hanteras med öppna lösningar, i andra hand öppna lösningar i kombination med ledningar och i tredje hand med ledningar som ger direktutsläpp.

Parkeringsnorm

Kommunen har antagit parkeringsnorm för cykel och bil (år 2016). Den anger en parkeringsnorm (industri i zon 3) för bil på 12 platser per 1000 bruttoarea (BTA), och för cykel: 6 platser per 1000 BTA. Möjlighet till avsteg från meddelade tal kan göras om givna förutsättningar kan uppfyllas, så kallat grönt parkeringsköp

Cykelplanen 2022-2027

Luleå kommun har för avsikt att kraftigt öka andelen resor med cykel. Cykelplanens syfte är att skapa tydliga mål samt strukturera vilka åtgärder som krävs för att uppnå dessa.

Riktlinjer för fysisk planering- transport farligt gods

Länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbottens län har tagit fram riktlinjer kring riskhänsyn och skyddsavstånd som bör tillämpas nära rekommenderade transportleder för farligt gods i fysisk planering.

Nationella intressen

Planområdet berörs av:

- Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 9 § MB)

Planområdet angränsar till:

- Riksintresse för kommunikationer (3 kap 8 § MB)

Planområdet ligger inom avrinningsområdet för Gammelstadsviken som är utpekats som:

- Riksintresse för naturvården (3 kap 6 § MB)
- Riksintresse för Natura 2000-områden (4 kap 8 § MB)

Enligt miljöbalken får inte planförslagets genomförande medföra att berörda intressen påtagligt skadas. Se sid 31 för bedömningen av planförslaget konsekvenser på riksintressena.

Områdesskydd

Generellt strandskydd gäller 100 meter från strandlinjen. Planområdet ligger mer än 100 meter från strandlinjen och berörs därför inte av strandskyddsbestämmelserna.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer regleras i 5 kap. Miljöbalken. Det finns miljökvalitetsnormer (MKN) framtagna för omgivningsbuller, luftkvalitet och vattenkvalitet. Det handlar om de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till gällande miljökvalitetsnormer.

Planområdet omfattas av miljökvalitetsnormer för luftkvalitet och vattenkvalitet. Luleå kommun omfattas inte av den framtagna miljökvalitetsnormen avseende omgivningsbuller.

Mellankommunala förhållanden

Inga mellankommunala intressen bedöms påverkas av planförslaget.

Förutsättningar för planarbetet

Området som berörs

Området som berörs av planförslaget består i dagsläget i huvudsak av obebyggd skogsmark. Planområdet är beläget söder om Rutviks byakärnan och väster om E4:an. I övrigt gränsar det mot natur- och skogsmark.

Även historiskt sett har området mestadels bestått av skogsmark och små inslag av myrmark. Östra delen av området har tidigare varit jordbruksmark och det finns kvar rester av diken, gamla körvägar och en lada. Stora delar av den tidigare jordbruksmarken är i dag igenvuxen med skog där det bedrivs aktivt skogsbruk.

I öster finns en kraftledningsgata med två luftledningar och i väster en före detta kraftledningsgata som idag är en upphuggen ledningsgata utan ledning. Den före detta kraftledningsgatan är även en skoterled vintertid.

Inga kända fornlämningar inom planområdet.

Figur 2. Flygfoto från 1960-talet

Bebyggelse och miljöer i omgivningen

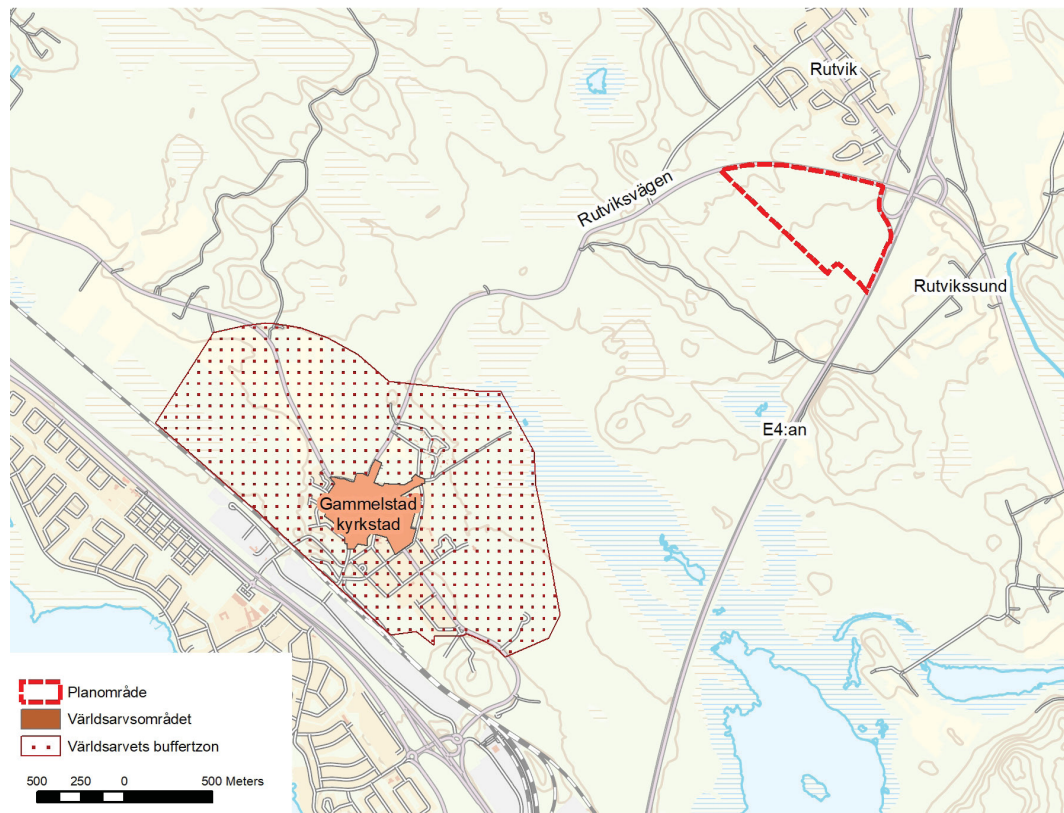
Rutvik är en av Luleås största byar, ca 10 km från Luleå centrum. Rutviks by har anor från 1300-talet. Byn består av Flarken och Brännan och flera separata bydelar och gårdsgrupper.

I norr angränsar planområdet till Rutviks byakärna där bebyggelsen består av enfamiljshus och olika former av service och handel. Genom Rutvik finns två uppsamlingsgator, till dessa ansluter både villaslingor och gator av äldre byakarakter. Den närmaste bebyggelsen ligger ca 60 m från planområdesgränsen. I söder gränsar planområdet till skogsmark. Ca 600 m söder om planområdet finns

bostadsbebyggelse. I öster angränsar området till E4:an och öster om denna finns bostadsbebyggelse i Rutvikssund.

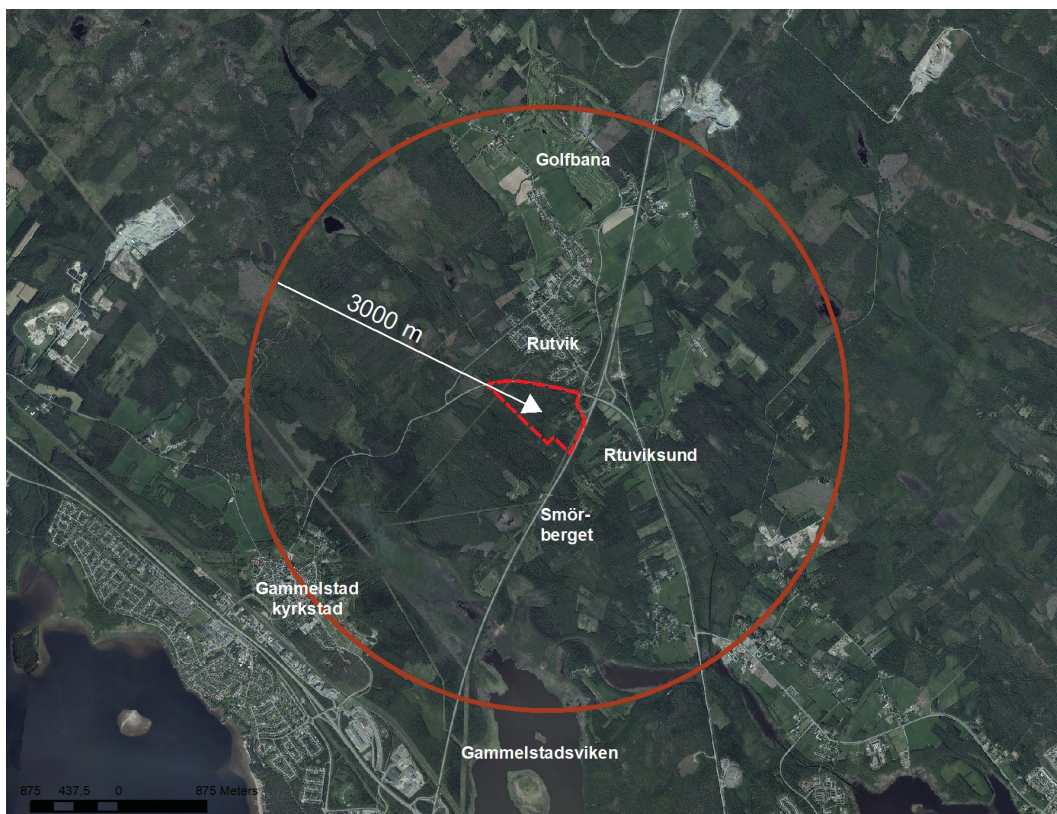
Rutviksvägen är en av infarterna till världsarvet Gammelstads kyrkstad. Ett världsarv är en unik kultur- eller naturhistorisk miljö som vittnar om människans eller jordens historia på ett sådant sätt att den anses ha generell betydelse för mänskligheten, nuvarande och kommande generationer. Planområdet ligger utanför världsarvsområdet och världsarvets buffertzona. Kyrkan i Gammelstads kyrkstad ligger ca 3 km från planområdet och landskapet däremellan är mestadels skogbevuxet, se figur 3.

Figur 3. Planområdet och bebyggelse och miljöer i omgivningen.

Landskapsbild

Det mänskliga ögat uppfattar objekt på ett avstånd av 3000 m, objekt på längre avstånd är svåra att urskilja och upplevs därmed inte visuellt störande i samma omfattning. Terrängen, höjdskillnader och så vidare avgör vad man faktiskt ser från en viss plats. Inom 3000 m från planområdet finns bebyggelseområdena Rutvik, Brännan, Rutvikssund, Reveln och del av Kyrkbyn, se figur 4. Inom området finns även elljusspår, skoterleder, vandringsled, golfbana, grillplatser och lektyor m.m.

Figur 4 . Området som det mänskliga ögat kan uppfatta om landskapet är öppet. Cirkel med en radie på 3000 m.

Planområdet sluttar från nordväst + 17 m till sydöst + 6 m. Högsta punkten, i en radie på 3000 m från planområdet, är Smörberget som är + 29 m och lägsta är Gammelstadsviken som ligger ca 1 m ovan havsnivå. Bebyggelseområdena är belägna på + 8 m till + 12 m.

Naturmiljö

Skog är den dominerande naturtypen inom planområdet. Det finns inga skyddade områden inom planområdet eller dess närmaste omgivning. Gammelstadsviken som ligger ca 1,5 km från planområdet är både ett naturreservat och Natura 2000-område.

En naturvärdesinventering och fågelinventering har gjorts för hela planområdet (Naturvärdesinventering Rutvik och Fågelinventering Rutvik, Tyréns aug 2022). Med Tyréns material som utgångspunkt har bedömningarna vidareutvecklats och delats upp av kommunekologen och kommunens skogsförvaltare (PM Naturvärden, Luleå kommun sep 2021). Syftet med naturvärdesinventeringen är att ge kunskap hur förutsättningar för biologisk mångfald ser ut och vilka skyddsvärda arter och livsmiljöer som finns inom området.

I Tyréns naturvärdesinventering avgränsades 16 naturvärdesobjekt, fördelade på naturvärdesklasserna 2-4 (Högt -Visst naturvärde). Ett av de utpekade naturvärdesobjekten är särskilt stort och upptar ca 8 ha. Efter fältbesök av kommunekologen och skogsförvaltaren framstår naturvärdet varierande inom det natur-

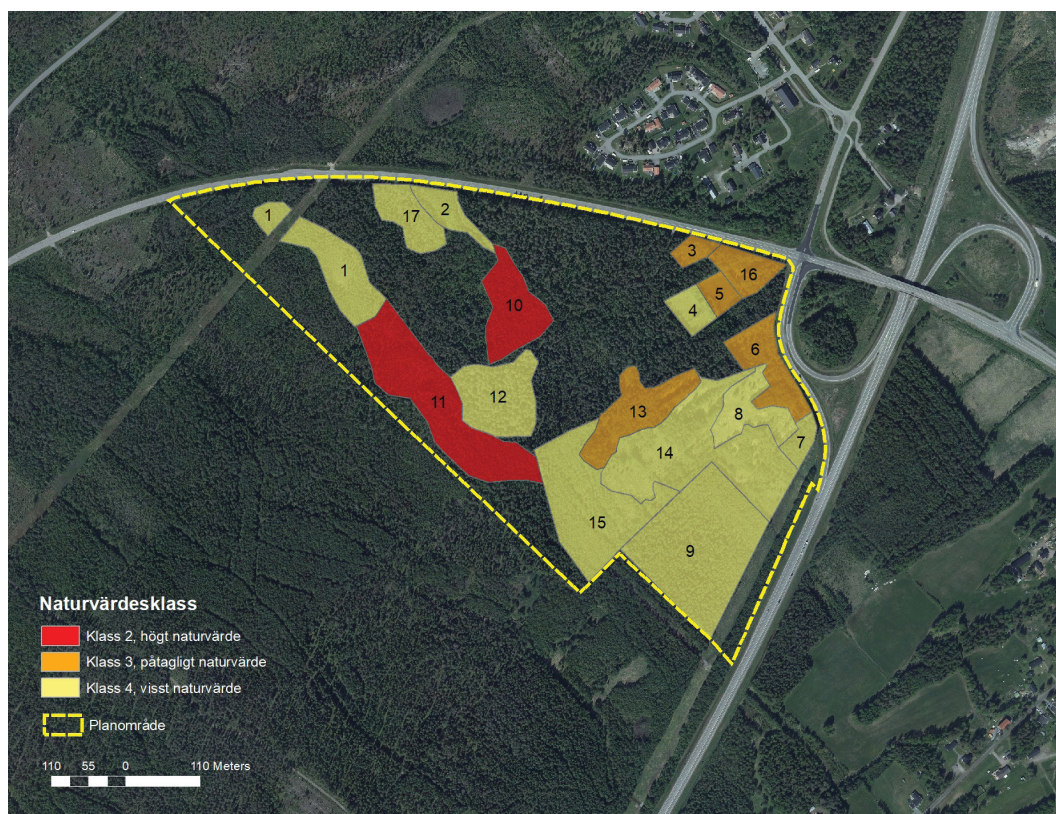

värdesobjektet. Skogsstrukturen och naturvärdet varierar. Objektet har därför begränsats till några kärnområden som bedömts kvalificera sig som naturvärdesobjekt. Efter kommunekologens bedömning avgränsas 17 naturvärdesobjekt, fördelade på naturvärdesklasserna 2-4 (Högt -Visst naturvärde), se figur 5.

Naturvärdesobjekten som klassats som högt naturvärde är blandsumpskogar med bland annat sälg och mycket död ved. Objekten som klassats som visst naturvärde är kärr, variationsrikt bryn eller ung till medelålders lövskog med artrik flora eller rikligt med död ved.

Drygt 50 naturvårdsarter observerades under inventeringarna varav majoriteten utgörs av fåglar. Naturvårdsarterna utgörs av rödlistade arter, skyddade arter, signalarter, typiska arter samt nyckelarter. 7 rödlistade arter påträffades; granticka, skogshare samt fem fågelarter som bedöms häcka i eller i direkt anslutning till planområdet. Det är talltita, svartvit flugsnappare, järpe, rödvingetrast och björktrast. I naturvärdesinventeringen noterades även fem skyddade arter av växter i området; revlumner, mattlumner, plattlumner, fläcknycklar och korallrot, obestämda grodor (åker- eller vanlig groda) samt en skogsödla.

Vanlig groda, åkergroda och skogsödla är så vanliga i Norrlands kustland att de förekommer i stort sett i varje naturområde där det finns skogsmark med både fuktigare partier, små öppna vatten som till exempel diken och vattendrag och öppna områden som brynmiljöer eller jordbruksmark.

Figur 5 . Naturvärdesobjekt och klassning inom planområdet.

Flera av de observerade fågelarterna är tämligen vanligt förekommande i skogslandskapet i regionen, exempelvis bofink, gransångare, grönsiska, talgoxe och taltrast. Grönfink, gulsparv, videsparv, hussvala, skrattmå, fiskmå, spillkråka, nötkråka och kråka har observerats inom eller just utanför området. De är alla rödlistade men häckar inte i området utan nyttjar det för födosökning eller har observerats när de har passerat området under flyttning.

Artskyddsförordningens regler ska säkra de fridlysta arternas överlevnad och det är förbjudet att skada de skyddade arterna. Förändringarna i artskyddsförordningen som trädde i kraft 1 oktober 2022 innebär att förbudet att störa fåglar begränsas. Störningar som saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av en fågelart på en tillfredsställande nivå ska inte omfattas av förbudet. Exempel på omständigheter som kan tala för att nivån inte kan anses vara tillfredsställande är att den aktuella fågelarten är nationellt rödlistad, finns upptagen på fågeldirektivets bilaga 1 eller att populationen har genomgått en konstaterad kraftig minskning. Talltita, svartvit flugsnappare, jorduggla, järpe, rödvingetrast och björktrast bedöms som häckande inom området och är antingen rödlistade eller upptagna i fågeldirektivets bilaga 1.

Markförhållanden

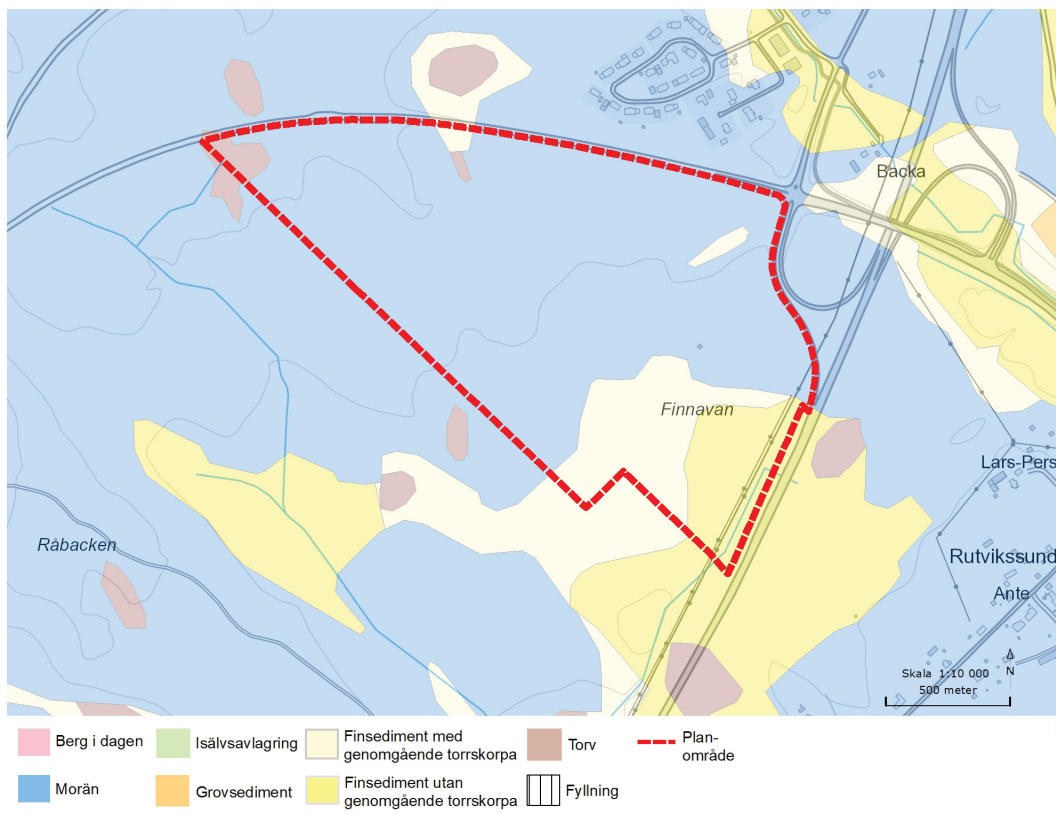
Geotekniska förhållanden

En översiktlig och fördjupad geoteknisk undersökning har genomförts på området. Syftet var att ta fram underlag och göra en översiktlig bedömning av markens beskaffenhet och rekommendera lämplig grundläggningsmetod.

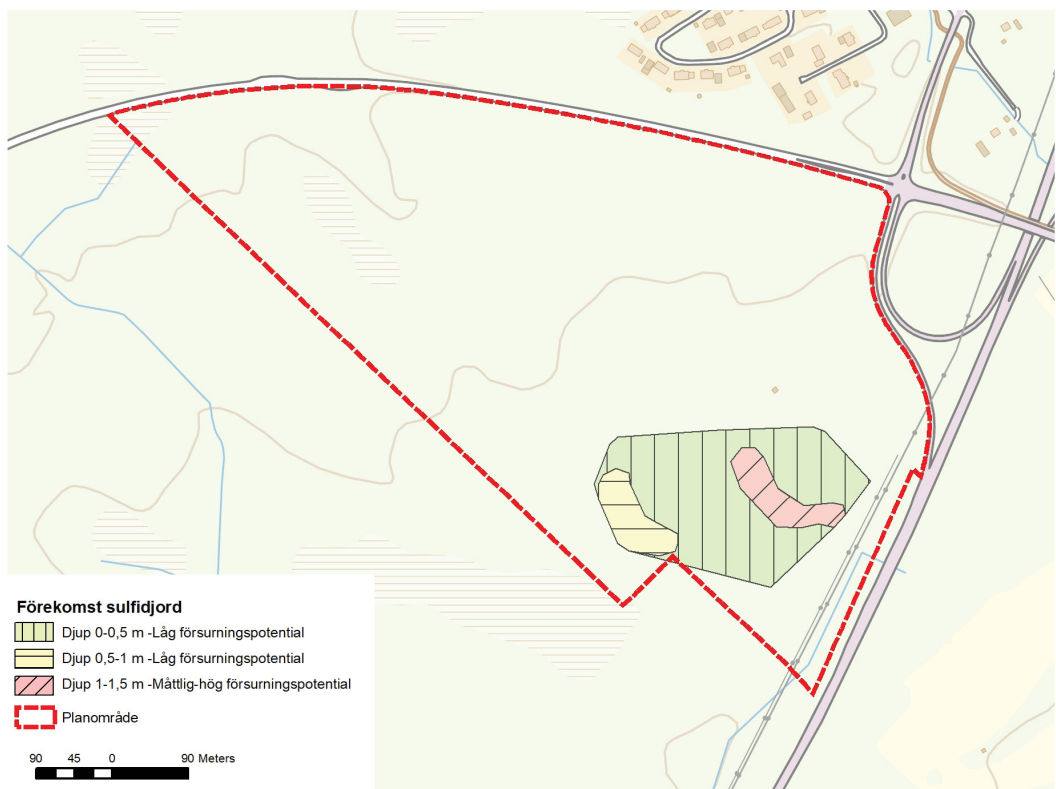
Området är lätt kuperat och sluttar från nordväst till sydöst. Från +17m vid kurvan av Rutviksvägen till +6 m vid E4:an. Planområdet korsas av moränrygggar med en nordöstlig-sydöstlig riktning. Moränryggarna blir högpunkter inom området.

Undersökningen visade att markförhållandena är relativt lika över området. Markytan består av ett tunt lager av växtlighet alternativt torv, följt av ett lager med siltig sand. Det siltiga sandlagrets mäktighet är ca 1 m. Den siltiga sanden underlagras av morän i olika sammansättningar.

I sydost har ett område identifierats med varierande mängd sulfid i leran och silten. Utbredningsområdet med sulfidinnehåll är ca 4,5 ha stort och mäktigheten varierar mellan 0-1,5 m. Till största delen har sulfidjorden låg försurningspotential men inom ett ca 0,5 ha stort område är den måttlig till hög, se figur 7.

Figur 6. Utdrag ur jordartskartan från SGU (Sveriges geologiska undersökning)

Figur 7. Område med sulfidjord.

Alla byggnader ska grundläggas tjälsäkert, frostfritt och väl-dränerat för att minska risken för tjälskador. Geotextil bör läggas i schaktbotten för att förhindra upp-trängning av finkorniga jordar. I de lösare områdena kan sulfidleran skiftas ut alternativt kan man grundlägga med pålning.

I kommande detaljprojektering och bygglovs-keden bör kompletterande under-sökningar göras där byggnader och anläggningar planeras.

Radon

Inga mätningar av markradon har utförts. Enligt kommunens översiktliga radonriskkarta ligger planområdet inom normalriskområde för radon (Markradonundersökning, Luleå kommun 1988).

Förorenad mark

Inga identifierade potentiella förorenade områden finns inom planområdet enligt Länsstyrelsens databas för inventerade förorenade områden.

Vattenförhållanden

En vattenutredning har genomförts för området. Syftet var att ta fram lämpliga lösningar för dagvattnet och skyfall och studera hur ett genomförande av detaljplanen kan komma att förändra grundvattennivåerna och hur eventuell grundvattensänkning kan påverka sumpskogarna och sulfidjordarna inom planområdet.

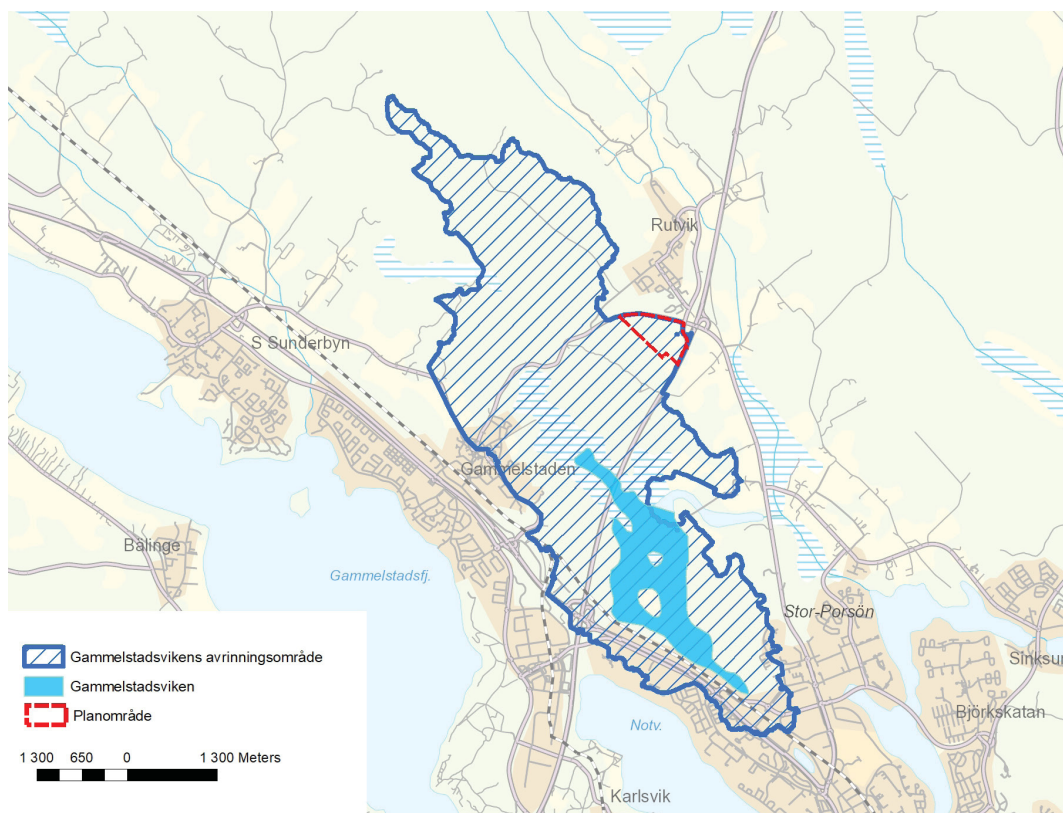
Grundvattennivåerna ligger ytligt i området och varierar från att vara i marknivå i de östra delarna till ca 0,5 m under markytan i de västra delarna av området. Grundvattennivåerna är inmätta i november och kan variera med årstiderna.

Strax sydväst om planområdet finns en myrmark som avvattnas ner mot en fuktig blandsumpskog. I blandsumpskogen finns en del uppdikningar som mynnar ut i ett större dike som rinner ner mot Gammelstadsviken via våtmarksområden.

Rinnvägarna vid ett skyfall följer markens lutning och instängda lågpunkter sammanfaller med lågpunkterna mellan moränryggarna. Vid ett 100-årsregn beräknas vattendjupet i lågpunkterna bli max 20 cm.

Idag rinner dagvatten från planområdet via ett dike längst med E4:an via våtmarksområden ner mot Gammelstadsviken. Trummor finns under E4:an som leder dagvattnet från östra sidan av E4:an till diket som fortsätter ner mot Gammelstadsviken. Diket längs med E4:an är ett så kallat dikningsföretag som bilades 1924. Dikningsföretag bildades när flera fastigheter var i behov av markavvattning. Berört dikningsföretag bedöms i dagsläget sakna en ordnad förvaltning.

Planområdet ligger inom Gammelstadsvikens avrinningsområde, se figur 8. Enligt VISS (Vatteninformationsystem i Sverige) klassas Gammelstadsvikens ekologiska status till måttlig och den uppnår ej god kemiskt status. Recipienten har problem med höga halter av näringsämnen och försurning och håller på att växa igen. Målet är att Gammelstadsviken ska uppnå god ekologisk och kemisk status till år 2027. Den kemiska statusen har getts undantag med mindre stränga krav på kvicksilver, kvicksilverföreningar och PBDE eftersom det saknas tekniska förutsättningar för att åtgärda halterna. Likt flertalet vattenförekomster i Sverige.

Figur 8. Gammelstadsvikens avrinningsområde

Trafik

Biltrafik

Vägarna som omger planområdet är Rutviksvägen och E4:an. Båda är statliga vägar. Rutviksvägen har idag en tillåten hastighet på 70 km/h och en årsdygnstrafik på ca 680 fordon varav 40 st är tung trafik. På E4:an är tillåtna hastighet 110 km/h och den har en årsdygnstrafik på ca 3100 fordon i norrgående och ca 2900 i södergående riktning. I delen av trafikplatsen Rutvik närmast planområdet, bedöms årsdygnstrafiken till 500 fordon varav 80 st är tung trafik i södergående ramp och ca 1700 fordon varav 180 st är tung trafik ankommande norrifrån. Klingsbovägen som är vägen in till Rutviks byakärna har en tillåten hastighet på 60 km/h och en årsdygnstrafik på ca 1930 fordon varav 120 st är tung trafik.

Figur 9. Vägnamn på vägarna, busshållplatser och gång- och cykelväg i närheten av planområdet.

Gång- och cykeltrafik

Från stadsbygden till Rutvik finns en gång- och cykelväg längs med Haparandavägen. Den fortsätter sedan genom Rutvik separerad från biltrafiken fram till skolan. Inom bostadskvarteren i Rutvik blandas både gång- och cykeltrafiken och biltrafiken inom gatan.

Kollektivtrafik

Lokaltrafik trafikerar Rutvik och svänger in Klingsbovägen och Svendals väg. Närmaste hållplats för Luleå lokaltrafik ligger vid Svendals väg ca 600 m från planområdet för gångtrafikanter (ca 450 m fågelvägen). Länstrafiken trafikerar E4:an och Haparandavägen men saknar ordnad busshållplats vid trafikplatsen eller i Rutvik. Länstrafikens närmaste hållplats ligger längs med Haparandavägen vid Rutvikssund, ca 1000 m från planområdet.

Hälsa och säkerhet

Transporter av farligt gods

E4:an är utpekad som rekommenderad väg för transporter av farligt gods. Enligt länsstyrelsens riktlinjer bör ett riskhanteringsavstånd på 150 m från transportled för farligt gods tillämpas. När bebyggelse planeras bortom riskhanteringsområdet krävs inga ytterligare säkerhetshöjande åtgärder. Planeras bebyggelse inom riskhanteringsområde kan det krävas säkerhetshöjande åtgärder. För att avgöra vilka skyddsåtgärder som kan vara nödvändiga görs en bedömning utifrån vägens utformning och hastighet, antalet fordon, planerad markanvändning och topografi.

Trafik- och verksamhetsbuller

En bullerutredning har tagits fram för att visa hur de närliggande bostäderna påverkas av planförslaget. Planområdet angränsar till Rutvikvägen och E4:an. På Rutviksvägen gäller idag en hastighetsbegränsning på 70 km/h och utan att planen genomförs beräknas 740 fordon (ÅDT) trafikera vägen år 2040. Bräkningar av trafikbullret visar att de ekvivalenta ljudnivåerna då ligger mellan 47–54 dBA och de maximala ljudnivåerna mellan 61–68 för bostadshusen norr om planområdet.

Nordost om planområdet finns en befintlig verksamhet på fastigheten Rutvik 17:8. Ljudnivåerna från befintlig verksamhet beräknas vara mindre än 30 dBA och ligger i ett annat väderstreck än planområdet. Ljudnivåerna från den verksamheten bedöms inte påverka denna planläggning.

För att säkerställa en god boendemiljö i närområdet och undvika negativa störningar är det viktigt att den verksamhet som blir aktuell i området kan bedrivas inom ramen för gällande riktvärden för verksamhets- och trafikbuller.

Luftkvalitet

För kvaliteten på utomhusluft finns både gränsvärden och målsättningsnormer. Om det finns risk att gränsvärdena överskrids ska åtgärder vidtas.

Planförslagets innebörd

Figur 10. Planförslaget

Verksamheter och drivmedelshantering

I planuppdraget anges att planen ska pröva möjligheterna för industri och verksamheter. I och med närheten till bostäderna i Rutvik och de höga naturvärdena i söder anses inte marken vara lämplig för användningen industri.

Planförslaget innebär att ca 12 ha planläggs för **verksamheter [Z]**. Användningen verksamheter omfattar olika typer av ytkrävande verksamheter som har en begränsad omgivningspåverkan. Med begränsad omgivningspåverkan menas verksamheter som i begränsad utsträckning avger lukt, buller, ljusstörningar eller andra typer av störningar.

I användningen verksamheter ingår lokaler för serviceverksamheter, tillverkning, lager och verkstäder och även komplement till verksamheten så som parkering och kontor. Även verksamheter med behov av lokaler för material eller utrustning så som el- och byggföretag eller företag som erbjuder hushållsnära tjänster ingår. Serviceverksamheter med begränsad omgivningspåverkan ingår, exempelvis fordonsservice, bilprovning eller liknande. Handel med varor som produceras inom området kan ingå i användningen. Det handlar då framför allt om partihandel. I mindre utsträckning får även försäljning till enskilda förekomma med varor som producerats i området. Handel med skrymmande varor ingår

dock inte i användningen. Utbildningar med behov av stort utrymme eller med viss omgivningspåverkan, som utbildningar inom bygg- eller fordonsteknik kan också ingå.

Drivmedelsförsäljning och annan hantering av drivmedel ingår inte i användningen verksamheter. För att möjliggöra för drivmedelshantering inom planområdet har del av kvartersmarken även användningen **drivmedel [G]**. Med användningen drivmedel menas hantering och försäljning av alla typer av drivmedel, exempelvis laddstationer och mackar men även anläggningar för lagring och omlastning av drivmedel. Syftet med planbestämmelsen är att möjliggöra för exempelvis entreprenadföretag att lagra drivmedel inom sin egen fastighet och möjliggöra för en drivmedelsleverantör att etablera sig inom området. I framtiden kan det innefatta laddstationer för lastbilar som går på el alternativt tankstation för biogas.

På grund av trafiksäkerhet och möjligheten att omhänderta dagvatten inom kvartersmarken begränsas markens utnyttjande så att byggnader inte får uppföras inom den **6 m breda prickmarken** mot gata samt vid infarterna till arbetsplatsområdet, [**marken får inte förses med byggnad**]. För att säkerställa ytor för anläggande och underhåll av byggnader inom egen fastighet ska **byggnader placeras minst 3 meter från fastighetsgräns [p₁]**.

Mätningar längs med Rutviksvägen visar på att siktlinjen in till området öppnar upp sig ungefär 6 meter över marknivån, även om en stor del av träden är högre än så. Därför bör höjden på bebyggelsen närmast Rutviksvägen hållas under 15 meter. Planförslaget reglerar höjden på bebyggelsen till högst **12 meters nockhöjd**. Syftet med att reglera nockhöjden till 12 m är att minska det visuella intrycket av bebyggelsen inom planområdet vid Rutvik, Rutvikssund, Smörbergsvägen och andra platser där människor uppehåller sig.

Naturmarken

Planförslaget innebär att drygt 20 ha av planområdet planläggs som naturmark [**NATUR**].

Ett 50 meter brett naturmarksområde sparas mellan Rutviksvägen och kvartersmarken för att minska eventuella störningar vid befintlig bebyggelse i Rutvik. Det kan exempelvis vara att minska sikten in mot arbetsplatsområdet och dämpa buller. Naturmarken ska även bidra till att minska den visuella påverkan vid Rutviksvägen som är en av infarterna till Gammelstads kyrkstad.

Naturmarken i de sydliga och västliga delarna utgör goda livsmiljöer för växt- och djurliv. I söder planläggs marken som naturmark för att bevara den blöta blandsumpskogen som sträcker sig längs med planområdets södra gräns (naturvärdesobjekt 1 och 11). Och det lämnas ett släpp mellan områdena av kvartersmark för att möjliggöra för vatten att ta sig ner till sumpskogen. I öster regleras ytorna som naturmark för att möjliggöra för dagvattenhantering och även skapa en barriär mellan kvartersmarken och E4:an som är en rekommenderad väg för transporter med farligt gods.

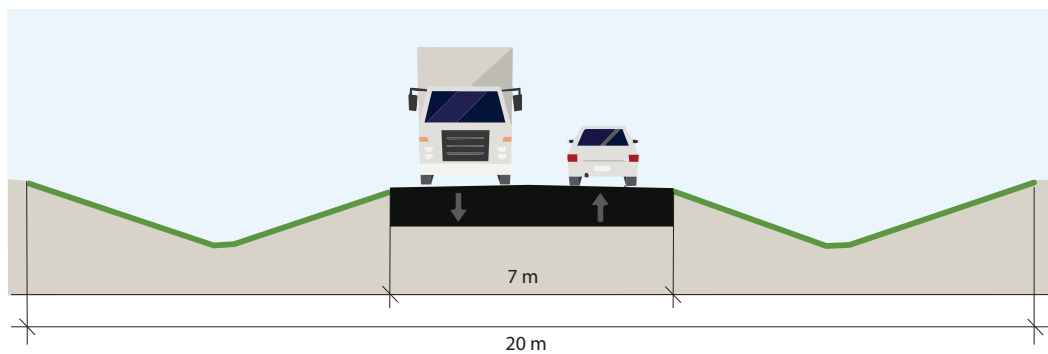
Trafik

Gata

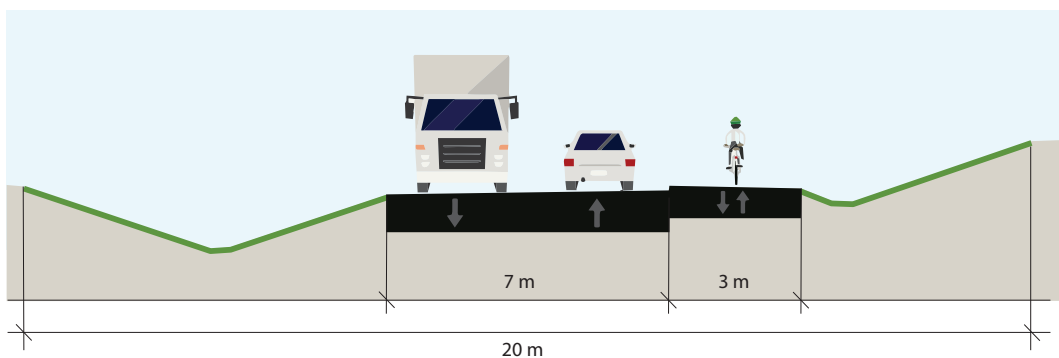
Planförslaget innebär att biltrafiken angör område via en infart vid Rutviksvägen. Området för infarten är väl tilltagen eftersom man i dagsläget inte kan fastslå exakt placering. Den yta som inte upptas av vägområdet kommer vara naturmark efter ett genomförande av detaljplanen. Inom området skapar gatunätet möjlighet för rundkörning och en tvärgata möjliggör för infart till blivande fastigheter. De nya gatorna markeras med beteckningen [GATA] på plankartan.

Gatan har ett 20 meter brett gatuområde. Inom gatuområdet ryms en 7 m bred körbana, gång- och cykelväg, diken och belysning. Gatuområdet är tilltaget för att möjliggöra för tunga transporter. Körbanan, gång- och cykelvägen samt diken utformning kommer studeras närmare i kommande projektering.

På grund av trafiksäkerhetsskäl regleras att utfart inte får finnas från kvartersmarken till infartsgatan till området **[utfart får inte finnas]**. Hörnavskärningar av kvartersmarken görs för att säkra sikten i korsningarna inom området.

Figur 11. Sektion gata. Gatuområde 20 m med körbana på 7 m.

Figur 12. Sektion gata. Gatuområde 20 m med körbana på 7 m och gång- och cykelväg på 3 m.

Gång och cykel

Planområdet föreslås anslutas med ny gång- och cykelväg längs med Rutvikvägen från trafikplatsen. Uppkommer behov av anslutning från bostäderna i Rutvik kan en gång- och cykelväg byggas från Humlevägen. I planförslaget finns utrymme för gång- och cykelväg i lokalgatan [GATA]. Anslutande gång- och cykelväg från Rutvik kan antingen förläggas i gatumarken eller inom naturmarken. I kommande projektering får man studera i vilken omfattning gång- och cykelvägar ska byggas inom området och var anslutningen från Rutvik ska ske.

Dagvatten

På grund av att grundvattnet ligger nära marknivån rekommenderas inte infiltration av dagvatten som en dagvattenlösning. Det är önskvärt att dagvattnet fördröjs så nära källan som möjligt. Utlagd prickmark möjliggör att dagvattnet kan fördröjas inom kvartersmarken. Även om huvudlösningen är att dagvattnet från kvartersmarken och gatorna avleds via gatornas diken. Från kvartersmarken och gatorna avleds vattnet via gatornas diken. Trummor placeras för att leda vattnet under korsande vägar och infarter. I planområdets sydöstra hörn planeras för en dagvattenanläggning innan vattnet går vidare i diket längs med E4:an vidare till Gammelstadsviken. I dagvattenanläggningen kan större volymer fördröjas och renas. Dagvattnet föreslås fördröjas där för att inte överbelasta diket nedströms. Dagvatten från naturmarken kan ledas förbi fördröjningsanläggningen.

Figur 13. Föreslagen systemlösning för dagvatten.

Dikena som föreslås är svackdiken som fördröjer och renar vatten under regn men annars står torra. Det skapar en trög avledning av dagvattenflödena. För att ytterligare öka fördröjningen kan svackdikena förses med dämmen som skapar sektioner i dikena. Dagvattenanläggningen i planområdets sydöstra hörn kan utformas som meandrande diken med dämmen eller som en damm/våtmark. Planförslaget möjliggör att dagvattenanläggningen [**dagvatten₁**] kan anläggas i planområdets sydöstra hörn samt i norr i släpp mellan kvartersmarken. Ytan för dagvatten i norr syftar till att samla upp vattnet från de blöta partierna uppströms. Svackdikena längs med gatorna rymts i gatuområdet.

Planområdet kommer ligga inom verksamhetsområde för dagvatten.

Tekniska anläggningar

Vatten och avlopp

I samband med utbyggnaden av vatten till Råneå kommer planområdet anslutas till den ledningen via Rutvikssund. Planområdet kommer införlivas i verksamhetsområdet för dricksvatten, avlopp och dagvatten.

Ny pumpstation planeras i planområdet sydöstra del. Ytan för pumpstation är tilltagen för att möjliggöra eventuell ny pumpstation i framtiden.

Om brandvattenkravet för verksamheter överstiger kommunens kapacitet (20 l/s) ska fastighetsägare vidta åtgärder för att tillgodose fastigheten med erforderlig mängd brandvatten via exempelvis brandvattenreservoarer.

El, värme och fiber

Beroende på typ av verksamheter som kommer att etablera sig inom planområdet blir behovet av el olika stort. I framtiden kan det bli aktuellt att bygga en ny fördelningsstation inom planområdet för att försörja området. Minst två nätstationer behöver byggas inom området.

Lunet planerar för utbyggnad av fiber inom planområdet. Bebyggelsen ska värmeförsörjas individuellt då det inte finns fjärrvärme i Rutvik. Det kan innebära olika typer av lösningar exempelvis luftvärmepumpar, bergvärme, jordvärme eller solceller.

Inom området för övriga tekniska anläggningar möjliggör för exempelvis en sandficka, eventuell nätstation och snöupplag. Sandficka är en typ av mellanlagring av sand för kommunens gatudrift.

I plankartan har regleringen för **tekniska anläggningar [E]** lagts ut för pumpstation, fördelningsstation, nätstationer och sandficka.

Snöupplag

I planförslaget planeras det för två snöupplag och inom ytan för sandfickan finns det också möjlighet till snöupplag. I plankartan regleras de som **[snöupplag]**. Snöupplagen är placerade i änden av gatunäten för att på ett effektivt sätt kunna hantera snön.

Avfallshantering

Avfallshanteringen ska ske i enlighet med Luleå kommuns renhållningsföreskrifter.

Planens konsekvenser och genomförande

Konsekvenser

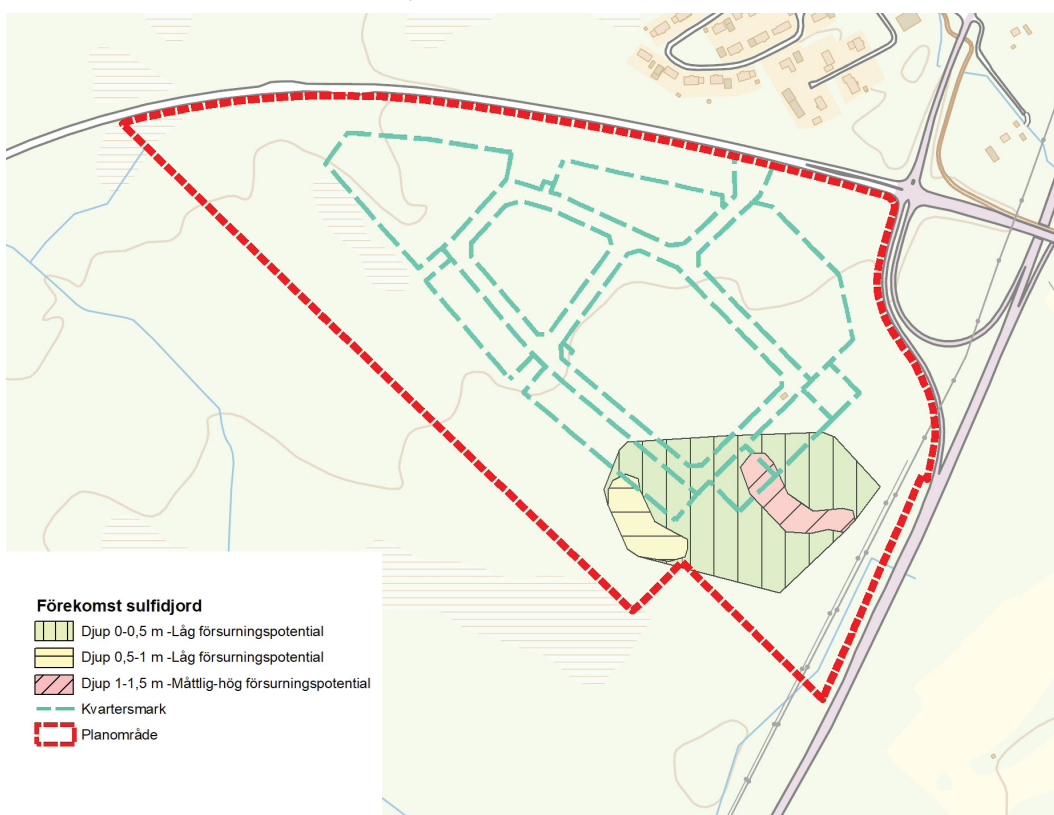
Sulfidjord

Försurning i sulfidjord inträffar då sulfidjord utsätts för syre vilket leder till att den oxiderar till sulfatjord och pH-värdet sjunker. Detta kan inträffa vid urgrävning eller sänkning av grundvattennivåer. Mineraler och metaller i jorden kan då lakas ut när pH-värdet sänkts och kan skada naturen.

I den sydöstra delen av kvartersmarken förekommer sulfidjord. Ingen sänkning av grundvattnet förekommer i närheten av sulfidjordarna och därför bedöms det inte orsaka någon syresättning av sulfidjorden i marken. Vid utgrävning och schaktarbeten i dessa områden behöver dock särskild hänsyn tas.

När man gräver upp sulfidhaltiga massor med låg försurningspotential, som ska återanvändas i schakten bedöms sulfidjorden kunna läggas på upplag på ytor där sulfid redan förekommer. Medan sulfidjordsmassor med måttlig till hög försurningspotential ska lämnas till avfallsmottagare med tillstånd att hantera sådant avfall.

Med dessa åtgärder bedöms hanteringen av sulfidjordarna inte medföra utlakning till grundvattnet som i sin tur skulle ha kunnat skada naturen och Gammelstadvilkens vattenmiljö.

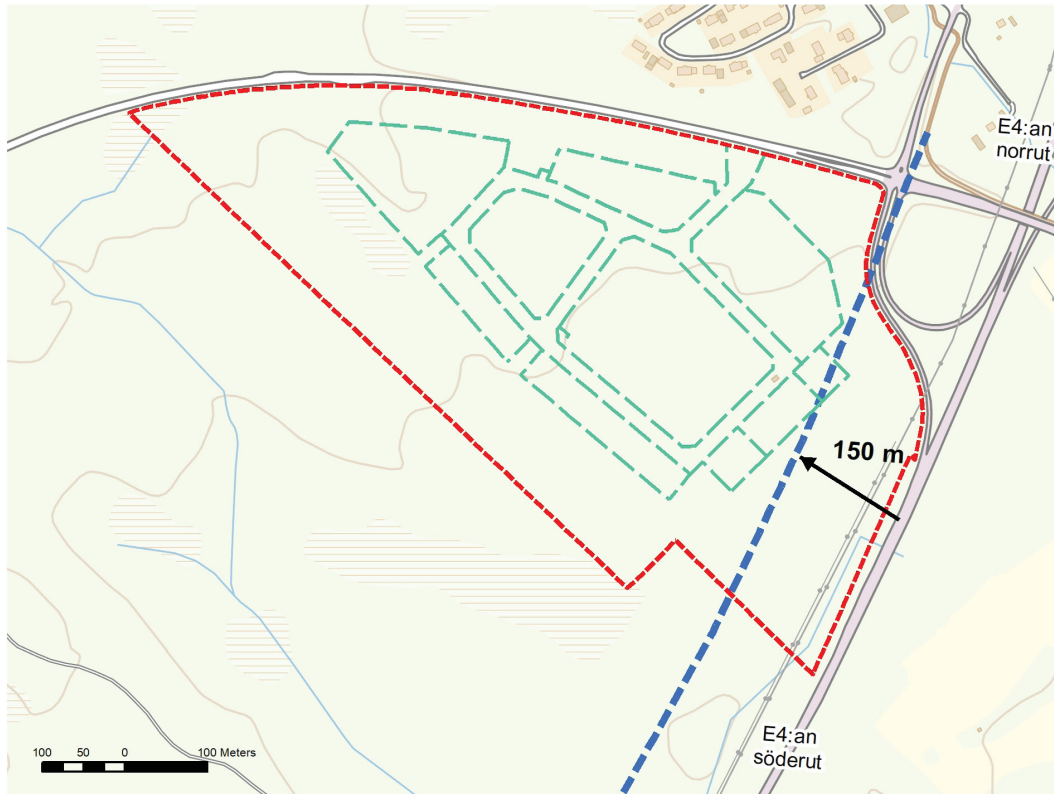

Figur 14. Område med sulfidjord i förhållande till kvartersmarken.

Transporter av farligt gods och andra riskfaktorer

Planerad bebyggelse ligger mer än 150 m från E4:an som är rekommenderad väg för transporter av farligt gods. Risken att en olycka med farligt gods på E4:an skulle påverka bebyggelsen inom planområdet anses därför som tillfredställande låg och inga säkerhetsåtgärder behöver vidtas.

Figur 15. Riskhanteringsområde 150 m från E4:an.

Transporter på Rutviksvägen

Eftersom planförslaget möjliggör för drivmedelshantering kommer transporter av farligt gods trafikera Rutviksvägen fram till infarten till planområdet. Antalet transporter med farligt gods uppskattas till 1-2 st i veckan. Transporter av farligt gods är noga reglerat i lagstiftningen och syftar till att transporterna ska vara så säkra som möjligt. Transporterna ska i huvudsak ske på rekommenderade vägar för sådana transporter. Men sker även inom övriga vägnätet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap sammanställer varje år statistik för olyckor och tillbud vid transporter av farligt gods. Baserat på de senaste årens statistik kan man generellt konstatera att transporter med farligt gods är mycket säkra. Med den ringa transportmängden av farligt gods i anslutning till planområdet är sannolikheten för en vådaolycka med farligt gods extremt låg. Vilket innebär att sannolikhetsberäkningarna i en riskanalys skulle leda till så små risker att alla i samhället etablerade toleranskriterier för risk med mycket god marginal innehålls med den föreslagna detaljplanen. Därför bedöms inga riskreducerande åtgärder behövas.

Drivmedelshantering inom planområdet

I lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor anges att byggnader och platser där brandfarliga varor hanteras ska vara utformade på ett betryggande sätt med hänsyn till risker för brand och explosion. För att uppfylla lagen finns flera föreskrifter som ska uppfyllas vid hanteringen av brandfarliga varor. Det finns flera vägledningar där avstånd från drivmedelshantering till bebyggelse diskuteras. Länsstyrelsen Stockholm län har tagit fram rapporten *Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer 2000:01*. I rapporten anges att ambitionen bör vara att hålla 100 m avstånd mellan drivmedelsstation och bebyggelse och är det ett kortare avstånd ska en riskutredning upprättas. I Boverket allmänna råd *Bättre plats för arbete 1995:5*, anges att riktvärde för skyddsavstånd för bensinstationer generellt är 100 m. De allmänna råden togs fram när den äldre plan- och bygglagen gällde men kan ändå ge en viss ledning. Dessutom har myndigheten för samhällsskydd och beredskap gett ut *Handbok för hantering av brandfarliga gaser och vätskor på bensinstationer*. I den anges minsta tillåtna avstånden mellan olika utrustningar inom drivmedelsanläggningen och omgivningen. Kvartersmarken inom planområdet ligger mer än 100 m från bostäder, vilket innebär att inga åtgärder behöver rekommenderas eller föreskrivas för befintliga bostäder och byggnader.

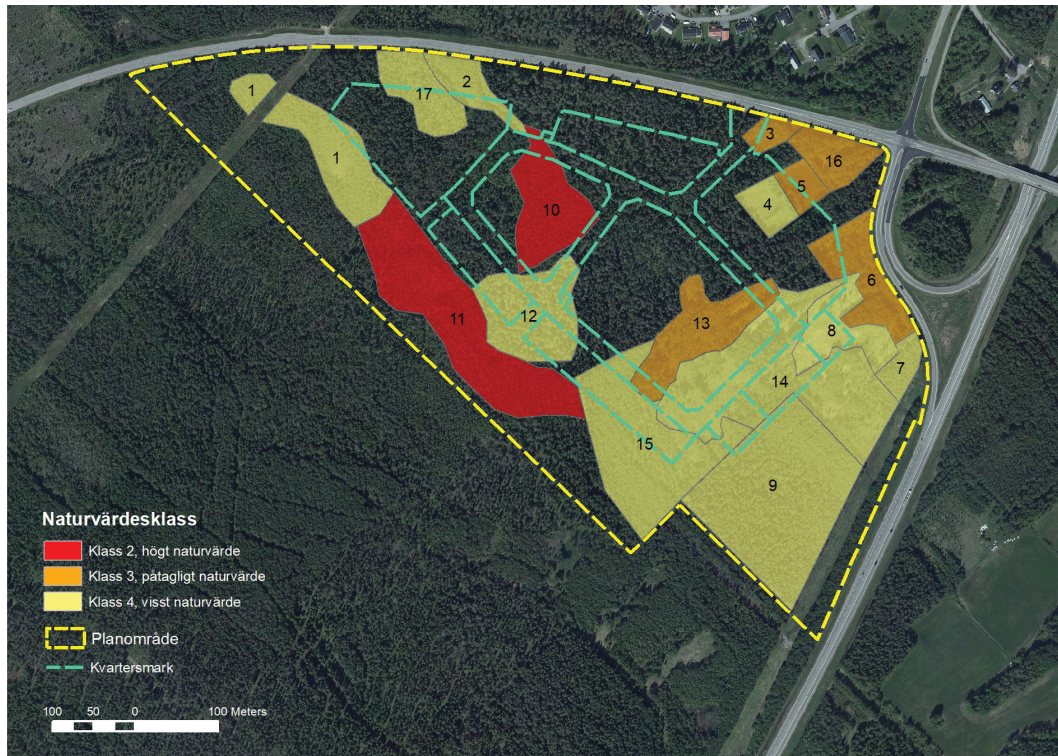
Ytorna för drivmedelshantering har placerats i anslutning till områdets ena infart för att vara tillgängliga.

Vid etablering av drivmedelsstationer eller hantering av drivmedel behövs tillstånd. I tillståndansökan behöver man göra en utredning om risker. Det är viktigt att riskkällor så som cisterner, lossningsplats för tankbilar och så vidare placeras på ett betryggande avstånd från byggnader och andra verksamheter. Exempelvis ska avståndet mellan påfyllningsanslutningen till cistern och plats där människor vistas (bostäder, kontor, busshållplats m.m.) vara minst 25 m. Detta säkerställs i tillståndprocessen.

En sakkunnig person bör vara med i projekteringen av drivmedelsanläggningar för att säkerställa att risker beaktas och hanteras. När anläggningen är byggd har Räddningstjänsten regelbunden tillsyn och kontrollerar att hanteringen av drivmedel sker enligt beviljat tillstånd.

Naturvärden

Detaljplanens genomförande innebär att mark för gator samt kvartersmark kommer att avverkas och bebyggas. Övrig mark, som är planlagd som natur kommer att sparas. I förprojekteringen och vattenutredningen har det säkerställts att höjderna och vattenflödena bidrar till att blandsumpskogen som sträcker sig längs med planområdets södra gräns fortsatt ska vara fuktig och att genomförandet av planen inte ska påverka sumpskogens hydrologi.

Figur 16. Natrvärden och klassning i relation till kvartersmarken.

En förlust av miljöerna inom planområdet bedöms inte riskera att medföra någon påverkan av betydelse för någon av populationerna av förekommande fågelarter utöver talltita och järpe.

Talltita häckar främst i sammanhängande barrskog samt lövblandad barrskog. Vid inventeringen noterades två revir men de kan förväntas röra sig inom hela planområdet.

Järpe häckar i barrskog med lövinslag, främst fuktig och tät granskog med gråal, björk och asp. Centrala, södra och västra delen av inventeringsområdet bedöms ingå i ett revir som troligen sträcker sig vidare syd – sydväst om inventeringsområdet.

För att skydda och värna om talltita och järpe har naturmark planlagts i syd och västlig riktning. Att bevara sammanhängande ytor med barrdominerad skog med inslag av död ved, gärna på fuktig mark, gynnar talltita och järpe. Reviren sträcker sig även till skogslandskapet utanför planområdet. Genom att bevara

de sydliga och västliga delarna som naturmark motverkas fragmentering av de sammanhängande skogsområden.

För att inte bryta mot gällande förbud mot störning under fåglars häcknings- och uppfödningstid ska skogsavverkning och röjning ske mellan september och mars.

Utöver fåglar har även andra naturvårdsarter hittats på den mark som kommer att exploateras. Det är revlumner, granticka, korallrot, silesår, fläcknycklar samt en groda och en ödla. Det finns goda livsmiljöer för dessa naturvårdsarter i området, både inom planområdet (naturmark, framför allt i sumpskogen som ska bevaras) och utanför.

Både åkergroda, vanlig groda och skogsödla är vanligt förekommande i den här delen av landet och det går inte att undvika att enstaka individer dödas eller skadas. Detta gäller framför allt under själva anläggningsfasen. Sådan skada uppstår vid all exploatering i naturmark i Sverige där arterna finns och är inte unikt för denna detaljplan. Grodorna och ödlorna trivs i blöta partier i sumpskog och våtmark. Naturmarken i planförslaget sydliga, västlig och till viss del nordvästliga del utgörs av blöta blandsumpskogar och kan fortsatt vara en livsmiljö för grodor och ödlor.

Större delen av planområdet innefattar två landskapsobjekt som har avgränsats med värden för fågellivet, groddjur, insekter och vedsvampar. Landskapsobjekten består av lövrika miljöer i tidigare hävdade marker, respektive barrdominerat skogslandskap. Ingen av dessa landskapsobjekt kommer att i sin helhet försvinna och värden för djur och växtliv kommer även fortsättningsvis finnas kvar utanför kvartersmark och gator.

Eftersom naturmark har bevarats inom planområdets sydliga och västliga delar och då planområdet angränsar till naturmark och att områdena tillsammans kan utgöra goda livsmiljöer samt att avverkning inte ska ske under fåglarnas häckningsperiod, bedöms ett genomförande av planförslaget inte medföra negativ påverkan på fågel- och naturvårdsarternas bevarandestatus på lokal eller regional nivå.

För att sätta den bedömda påverkan i en större kontext kan det också sägas att områdets fågelfauna inte utmärker sig som mer exklusiv än andra naturområden i omgivningen. Påverkan på fåglar som detaljplanen medför på denna plats hade blivit ungefär densamma om motsvarande areal hade exploaterats på någon annan plats kring Luleå med ungefär samma natur .

Vatten

Allt dagvatten från kvartermarken kommer att passera minst två dagvattenanläggningar inom planområdet innan det fortsätter rinna vidare i ett ca 2 km långt dike, via en större myrmark, innan det når Gammelstadsviken.

Planförslaget innebär att rinnvägarna följer vägdikenas sträckning och att dagvattnet från kvartermarken har ett gemensamt utlopp i sydöstra hörnet. Planerade diken inom planområdet har en kapacitet att avleda 20-årsflöden.

Eftersom grundvattennivåerna är ytliga i området bör dagvattenanläggningen i sydöst anläggas grunt. Vid ett 20-års regn behöver fördröjningsvolymen vara ca 3200 m³ för hela planområdet. Om dagvattenanläggningen i sydöstra hörnet skulle ha ett djup på 0,5 m behöver den vara ca 6300 m² stor för att rymma en fördröjningsvolym på 3200 m³. Ytan för dagvatten i planförslaget är ca 2 ha. Till det tillkommer även de planerade vägdiken som beräknas ha en fördröjningsvolym på ca 7000 m³. Det bedöms därför finnas goda möjligheter att fördröja dagvattnet inom planområdet.

Simulering av ett 100-års regn visar att det kan bli stående vatten i diken men detta åtgärdas med vägtrummor. Eftersom planens föreslagna dagvattenlösning har kapacitet för stora flöden bedöms inte planens genomförande påverka nedströms liggande områden vid skyfall.

Planområdet utgör ca 2 procent av Gammelstadsvikens avrinningsområde. Föroreningshalterna och mängderna beräknas öka för samtliga ämnen efter exploateringen. Vid rening via vägdiken, dagvattenanläggning samt våtmarken väster om E4:an minskas föroreningshalterna till halter som understiger dagens halter, med undantag för fosfor och kväve. Samtliga halter efter rening inom planområdet understiger riktvärden 2M (Riktvärdesgruppen, 2008).

En jämförelse av föroreningsbelastningen i kg/år för hela Gammelstadsvikens avrinningsområde före och efter genomförandet av planförslaget samt efter föreslagen systemlösning för dagvatten har gjorts. Den visar att föroreningsbelastningen för Gammelstadsviken utan rening ligger mellan 0 till 14 % och med föreslagen rening 0 till 3 %.

Det 2 km långa diket och våtmarksområdet som omger Gammelstadsviken har inte tagit med i beräkningen av reningseffekten. Båda bidrar till ytterligare rening av dagvattnet. Med föreslagen systemlösning och vattnets väg fram till recipienten så passerar dagvattnet fyra större reningsanläggningar.

Den föreslagna systemlösningen renar dagvattnet framför allt genom sedimentation och fastläggning, vilket också är tydligt i och med minskningen i suspenderad substans. Näringsämnen är framför allt partikelbundna och borde därför renas till högre grad än vad siffrorna medger. Bland annat visar studier på att dammar och våtmarker har stor förmåga att avskilja näringsämnen, speciellt om halterna är höga (EviEM, 2016), (Greppa näringen, 2017).

Se även avsnittet *Miljö kvalitetsnormer*.

Grundvattenområdet runt om planområdet bedöms inte påverkas. Inom planområdet bedöms grundvattennivån sänkas något på grund av minskad grundvattenbildning. Riktningen på grundvattenflödet bedöms fortsatt vara sydöstlig. Sumpskogen söder om kvartermarken och sulfidjordarna i de östra delarna bedöms inte påverkas av planförslaget.

Det 2 km långa diket är delvis ett dikningsföretag. Sedan bildandet år 1924 har det skett stora förändringar, så som byggnationen av E4:an och en förändrad markanvändning från sank jordbruksmark till skogsbruk. Planförslaget påverkar inte övriga fastigheters möjlighet att avvatta till diket.

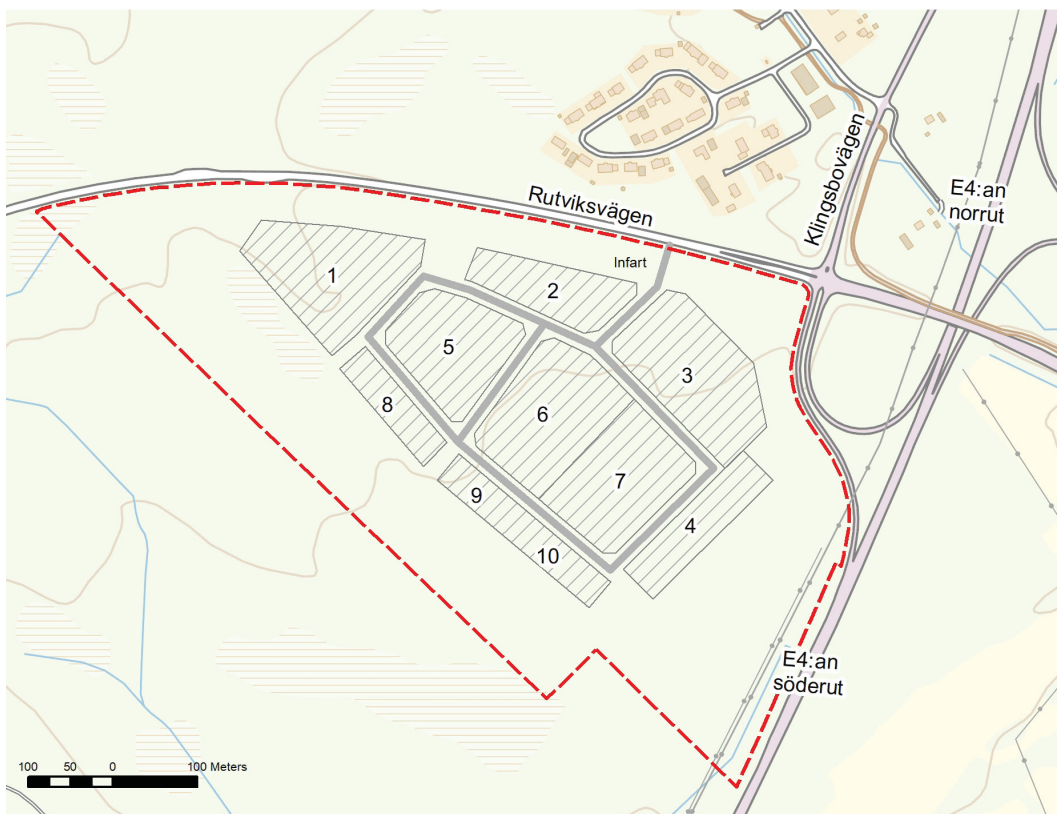
Buller

Trafiken till och från planområdet bedöms som trafikbuller och utvärderas efter dess riktvärden. Planförslaget innebär ökade transporter och det rekommenderas att hastigheten på Rutviksvägen sänks till 60 km/h. Beräkningarna visar att de ekvivalenta ljudnivåerna ökar med 1-3 dBA vid bostadshusen norr om planområdet. Ingen av de studerade bostadshusen överskrider riktvärdena för buller på väg som är 55 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå.

Att ta fram en detaljplan är ett tidigt skede av processen och det är inte lämpligt att exakt reglera vilken verksamhet som kan komma att etablera sig inom planområdet. I bullerutredningen används schablonvärden med en ljudeffekt på 50 dBA/m² i kvarter 1-3 och 55 dBA/m² för kvarter 4-10, under både dag och kvällstid. Schablonvärdet 55 dBA/m² symboliserar generell industri och baseras på en kartläggning gjord av Stockholms län. För att motsvara småindustri har schablonvärdena sänkts till 50 dBA/m² i kvarter 1-3, se figur 17. Eftersom planförslaget medger verksamheter (inte industri) är det rimligt att anta att verksamheterna inte är i full drift nattetid och därför har en lägre ljudeffektsnivå på 45 dBA/m² använts. Beräkningar visar att bostadsbebyggelsen norr om planområdet får en ekvivalent ljudnivå mellan 42-43 dBA under dag och kväll. Riktvärdet för dagtid är 50 dBA och för kväll 45 dBA. Nattetid visar beräkningarna 34-36 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbebyggelsen, vilket kan jämföras med riktvärdet för nattetid som är 40 dBA. Beräkningarna i bullerutredningen visar att riktvärdena för verksamhetsbuller innehålls.

Bullerutredningen visar ett scenario där samtliga verksamheter är i gång hela tiden och bullrar lika mycket samt att kvarter 4-10 har angetts värden för generell industri och hela planområdet planläggs för verksamheter. Bullerutredningen visar därför ett osannolikt scenario, men är ett teoretiskt worst-case.

Bullersituationen bör studeras mer detaljerat i bygglov och eventuella tillstånd. I bygglovesskedet studerar man den faktiska verksamheten och kan då anpassa verksamhetens bebyggelse för att ge minsta möjliga störningar till omgivningen, exempelvis placering av fläktar, behov av ljudämpare på fläktar, placera bullrande arbetsmoment så att det skärmas från bostadsbebyggelsen.

Figur 17. Numrering av kvarter i bullerutredningen.

Luft

Se avsnitt *Miljö kvalitetsnormer*.

Trafikmiljö

Biltrafik

Den nya verksamhetsmarken är ca 12 ha och det bedöms medföra en ökning med ca 1400 fordon rörelser per dygn. Årsdygnstrafiken på Rutviksvägen bedöms uppgå till ca 2100 fordon varav 150 st är tung trafik. Beräkningarna är gjord med Trafikverkets trafikuppräkningsstal för prognosår 2040. Den nya infarten innebär att ny korsning behöver byggas på Rutviksvägen. På grund av den nya korsningen föreslås att hastigheten sänks till 60 km/h på Rutviksvägen förbi planområdet.

Gång- och cykel

I Cykelplanen anges sträckan mellan trafikplats Rutvik till Gammelstad kyrkstad som ett saknat stråk där det finns behov av en ny cykelförbindelse. I och med planförslaget ökar behovet av detta stråk. Rutviksvägen är en statlig väg och därför styr Trafikverket över den planeringen.

Parkering

Planområdet ligger inom det som utgör zon 3 i Luleå kommuns parkeringsnorm. Detta innebär att per 1000 m² bruttoarea verksamheter bör 12 parkeringsplatser finnas. För Rutviks arbetsplatsområde innebär det att ca 600-1000 parkeringsplatser kan behövas. Antalet cykelparkeringar för arbetsplatser inom zon 3 uppgår till 6 st per 1000 m² bruttoarea. Det innebär att ca 300-500 cykelplatser kan behövas. Både bil- och cykelparkeringarna bedöms rymmas inom kvarterensmarken. Då parkeringstalet för olika verksamheter kan variera ska hänsyn tas till verksamhetens behov av parkeringar vid fortsatt planering.

Kollektivtrafik

Beroende på antalet arbetstillfällen som tillskapas inom planområdet kan det bli aktuellt för kollektivtrafiken att trafikera området alternativt ordna en hållplats vid Rutviksvägen. När infarten vid Rutviksvägen bestämdes togs hänsyn till ett eventuellt utrymme för framtida hållplats. En framtida busshållplats kan komma att utformas som fickhållplats eller dubbelstopphållplats med minst ett bussläge i vardera riktning.

Angöring, tillgänglighet

Räddningstjänsten kan nyttja planerad gång- och cykelväg in till området som sekundär räddningsväg.

Landskapsbild

Eftersom ett 50 m brett naturmarksområde sparas mot Rutviksvägen förhindras insyn vid marknivån. Nockhöjden på byggnaderna regleras till 12 m, för att minska det visuella intrycket vid Rutvik, Rutvikssund, Smörbergsvägen osv.

Figur 18. Uppskattning av sikten in till området från Rutviksvägen.

Mellan planområdet och Gammelstads kyrkstad, bebyggelseområdena Reveln och Brännan samt golfbanan och iordningställda grillplatser vid Gammelstadviken är avståndet så pass långt och terrängen skogbevuxen att byggnader inom planområdet inte bedöms vara synliga från dessa platser.

Påverkan riksintressen

Planområdet ligger inom påverkansområde för riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § miljöbalken avseende stoppområde för höga objekt och MSA-området för luftrum. Planområdet bedöms ligga inom sammanhållen bebyggelse, vilket innebär att fasta installationer högre än 45 meter över marknivå inte får uppföras. Planförslaget reglerar högsta nockhöjd på byggnadsverk till 12 meter. Eftersom bygglovsärenden för höga objekt, så som mobilmaster, antenner med mera alltid ska remitteras till Forsvarsmakten så bedöms genomförandet av detaljplanen inte påverka riksintresset negativt.

Planområdet angränsar till riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Det är väg E4 som ingår i det av EU utpekade Trans European Transport Network dvs vägar som är av särskild internationell betydelse. Väg E4 är en viktig väg för långväga transporter av såväl gods som personer. Planförslaget innebär ökade trafikmängder men möjliggör inte några nya anslutningar till E4. De ökade trafikmängderna bedöms inte påverka framkomligheten på E4. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka riksintresset negativt.

Planområdet ligger inom Gammelstadsvikens avrinningsområde, ca 1,5 km från vattenområdet. Gammelstadsviken ingår i Natura 2000 eftersom det finns en naturtyp samt arter som finns med i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Ytvatten från planområdet kommer fördröjas och renas innan det leds till Gammelstadsviken. Exploateringen innebär inget intrång på Gammelstadsvikens vattenområde, våtmarksområden och bedöms inte heller, på ett betydande sätt, ha en påverkan på arter och förutsättningar för Natura 2000-området. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka riksintresset negativt.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Luftkvaliteten i området påverkas av trafiken i området men även av olika verksamheters utsläpp. Användningen verksamheter har en begränsad omgivningspåverkan och därför tillåts bara verksamheter med begränsade utsläpp till luft. I och med användningen verksamheter och områdets fysiska förutsättningar gällande landskap, terräng, gaturum samt trafikmängder görs bedömningen att planförslagets genomförande inte riskerar leda till att gränsvärden för miljökvalitetsnormerna överskrids.

Vatten

Inom avrinningsområdet för Gammelstadsviken förekommer naturmark, verksamheter inom Notvikstan och Porsön, bostadsområden inom Notviken och Gammelstad. E4:an korsar även avrinningsområdet. Planområdet utgör ca 2 procent av Gammelstadsvikens avrinningsområde.

Med föreslagen systemlösning och vattnets väg fram till recipienten så passerar dagvattnet fyra större reningsanläggningar. Vid rening via vägdiken, fördröj-

ningsanläggning samt våtmarken väster om E4:an reduceras föroreningshalterna till halter som understiger dagens halter, med undantag för fosfor och kväve. Jämförs förväntade föroreningsmängder från planområdet efter föreslagna rening med den totala belastningen till recipienten ses generellt att planområdets påverkan är liten.

Det 2 km långa diket och våtmarksområdet som omger Gammelstadsviken har inte tagits med i beräkningen av reningseffekten. Båda bidrar till ytterligare rening av dagvattnet. Jämför man suspenderad substans vid planerad situation utan rening och med ser man att föreslagna dagvattenlösningar har god rening förmåga eftersom den framför allt renar genom sedimentation och fastläggning. Näringsämnen är partikelbundna och borde därför rena i högre grad än vad siffrorna anger.

I detaljplanen planläggs det för ca 2,3 ha stora ytor för dagvattenhantering och till det tillkommer de svackdiken som planeras inom gata. Planen möjliggör därför att det i kommande skeden finns ytor att använda för olika typer av lösningar. Om det i kommande skeden uppkommer behov av exempelvis en damm för att uppnå tillräcklig god rening, så finns det utrymme för en sådan lösning inom de ytor som planlagts för dagvatten.

Plangenomförandet bedöms inte sänka grundvattennivån i området med sulfidhaltiga jordar och orsakar därför ingen syresättning av sulfidjordar i marken.

Sammanfattningsvis är bedömningen att en god rening av dagvatten uppnås inom och utanför planområdet. Ett genomförande av detaljplanen bedöms därmed inte påverka möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för Gammelstadsviken.

I planarbetet bedöms det inte krävas någon mer omfattande recipientbedömning. Det rekommenderas dock att göra en recipientutredning och fler mätningar av uppmätta halter i arbetet med kommunens dagvattenplan.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Detaljplanens genomförandetid är fem år efter det datum planen vinner laga kraft. Efter genomförandetidens slut fortsätter planen att gälla, men den kan då ändras eller upphävas utan att rättigheter som uppkommit genom planen behöver beaktas.

Kommunen är huvudman för allmän platsmark.

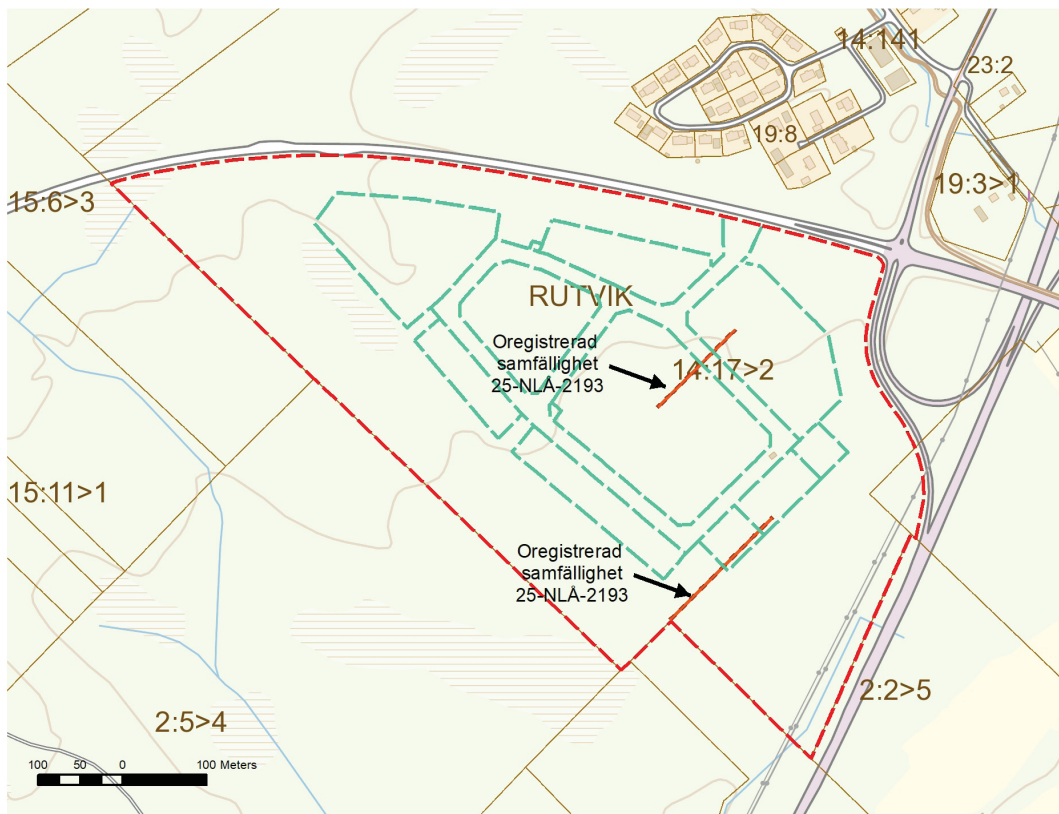
Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Detaljplanens genomförande innebär att nya fastigheter kommer att avstyckas från Rutvik 14:17. Allmän platsmark kommer fortsatt ingå i Rutvik 14:17 och Rutvik 3:16. Kommunen ansvarar för att ansöka om nödvändig fastighetsbildning. Kommunen bekostar avstyckningar av kvartersmarken.

Inom planområdet har en fastighetsutredning gjorts för att utreda om det finns samfälligheter och rättigheter som inte är registrerade i registerkartan.

En marksamfällighet för väg som ägs av Rutvik 19:2 och 19:3. Den är tillskapad i ett laga skifte (akt 25-NLÅ-2193) och består av två områden, se figur 19. Dessa områden ligger inom planområdet där nya gator och kvartersmark planeras. I tidigare förrättningar har de inte hanterats. Kommunen har för avsikt att ingå en överenskommelse om fastighetsreglering för att överföra marken till Rutvik 14:17. I en överenskommelse om fastighetsreglering hanteras även ersättningsfrågan. Kommunen ansöker och bekostar fastighetsregleringen. Nu planeras de att överföras till Rutvik 14:17. Kommunen ansöker och bekostar fastighetsregleringen.

Figur 19. Oregistrerade samfälligheter har passats in utifrån akt 25-NLÅ-2193.

I utredningen framkommer även att diket som går i samma sträckning som dikningsföretaget, kallat Finnafan graven (akt 25-NLÅ-538), är samfällt och saknas i registerkartan. Diket förvaltas av Rutviks samfällighetsförening. Det samfällda diket ligger i utkanten av planområdet och bedöms inte påverkas av planens genomförande.

Rättigheter

Inom området finns två ledningsrätter en 20 kV starkströmsledning (akt 25-F1997-311.1) och en 40 kV starkströmsledning (akt 25-F1986-577.1). 20 kV ledningen (akt 25-F1997-311.1) är raserad och ersatt med en ny 20 kV ledning som går parallellt med 40 kV ledningen längs med E4:an. Ledningarna ägs av Luleå energi. Den faktiska 20 kV ledningen planeras att markförläggas. Ledningshavaren ansvarar för att ansöka om ändring av ledningsrätt för berörda sträckor.

Ett antal nya ledningar kommer att anläggas inom planområdet. Ledningshavaren ansvarar för att ansöka om ledningsrätt alternativt avtala om servitut.

Ekonomiska frågor

Planavgift ska tas ut i och med bygglov.

Byggaktörerna är ekonomiskt ansvariga för genomförandet av detaljplanen på kvartersmark. Där ingår även avgift för bygglov, lagfart, el, VA-anslutning m.m. enligt gällande taxor.

För kommunen kommer genomförandet av detaljplanen innebära intäkter från försäljning av mark men även kostnader för allmänna anläggningar inom planområdet så som gator, gång- och cykelvägar, dagvattenanläggning m.m. Utanför planområdet måste nya korsningar byggas på Rutviksvägen för att möjliggöra infarter till området. Även nya anslutningar för gång- och cykelväg måste byggas utanför planområdet. Ett genomförande av detaljplanen medför ökade driftskostnader för kommunen eftersom nya kommunala anläggningar tillkommer.

Markanvisning

Inget markanvisningsavtal har tecknats under arbetet med detaljplanen utan kommunen påbörjar förhandling om markanvisningsavtal först efter att detaljplanen antagits. Enligt Luleå kommuns riktlinjer för markanvisning säljs verksamhetstomterna till ett fast pris med tillkommande anslutningsavgifter. Inför en etablering kan i vissa fall markanvisningsavtal träffas som ger byggherren möjlighet att utreda förutsättningarna för bebyggelse innan köpet sker.

Med markanvisning avses en överenskommelse mellan kommunen och aktören som ger byggaktören ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor rätten att förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ut-

pekat markområde. Markanvisningsavtalet innehåller villkor och förutsättningar för utbyggnad. Där regleras bland annat ansvar och åtagande för markarbeten, snöhantering, anordnande av parkeringsplatser, bullerdämpande åtgärder osv.

Tekniska frågor

Exploatörerna ansvarar för eventuella kompletterande utredningar som kan vara nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras. Det kan exempelvis vara fördjupade geotekniska undersökningar, bullerutredning, riskutredning vid planering av drivmedelsanläggning osv.

Medverkande i projektet

Detaljplanen har tagits fram av Stadsbyggnadsförvaltningen i samarbete med andra kommunala förvaltningar. Konsulter som har medverkat finns listade under avsnittet *Handlingar*.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Avdelning stadsplanering 2022-12

Frida Lindberg

Planchef

Johanna Lundmark

Planarkitekt

Antagen av Kommunfullmäktige 2023-03-27 § 69

Beslutet har genom Mark och miljödomstolen (mål nr P 1223-23)

vunnit laga kraft 2023-07-06

Revideringar

Efter granskningsskedet har följande revideringar utförts i enlighet med upprättat granskningsutlåtande:

- Plankartan har kompletterats med genomförandetiden.
- Planbeskrivningen kompletteras med förtydligande om brandvattenkravet för verksamheter som överstiger kommunens kapacitet.
- Figur 9 i planbeskrivningen har kompletterats med befintliga cykelvägar samt busshållplatser.
- Planbeskrivningen korrigeras så att det framgår att planförslaget innebär endast en infart till planområdet.
- Planbeskrivningen justeras med att ett en ny Cykelplan gäller från och med juni 2022 och för perioden 2022–20227.
- Avsnittet Tidigare beslut och ställningstaganden i planbeskrivningen kompletteras med ett stycke om Riktlinjer för markanvisning.
- Planbeskrivningen kompletteras med en beskrivning av att kommunen avser att påbörja förhandlingar kring markanvisningsavtal först efter antagande av detaljplanen och vad riktlinjerna anger angående verksamhetsmark.
- Planbeskrivningen kompletteras med en skrivning om vilka föreskrifter och allmänna råd som tillämpats.

I övrigt har redaktionella ändringar gjorts i plankarta och planbeskrivning.